

A person in a dark suit and tie is sitting at a desk, looking at a large binder with a metal spiral binding. The person's hands are visible, resting on the pages of the binder. The background is a plain, light color.

คู่มือการอ่านหน้ารายงานผู้สอบบัญชี สำหรับงบสิ้นปี (Yearend)

โดยเพจ : *Invest Me*

หลักการเบื้องต้นที่ควรทราบ

ความรับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารของกิจการ ส่วนความรับผิดชอบในการให้ความเชื่อมั่นต่องบการเงินว่างบการเงินนั้นสามารถเชื่อถือได้หรือไม่นั้นเป็นหน้าที่ของผู้สอบบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีจะสื่อสารกับผู้ใช้งบการเงินผ่าน “รายงานผู้สอบบัญชี”

ดังนั้นหากผู้สอบบัญชีพบรายการที่ไม่ถูกต้องในงบการเงินแต่**หากผู้บริหารไม่ยอมแก้ไขงบการเงินให้ถูกต้อง ผู้สอบบัญชีก็ไม่สามารถไปบังคับให้แก้ไขงบการเงินให้ถูกต้องได้** เนื่องจากความรับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารของกิจการ แต่สิ่งที่ผู้สอบบัญชีสามารถทำได้ก็คือชี้แจงความไม่ถูกต้องนั้นผ่าน “รายงานผู้สอบบัญชี”

“ดังนั้นงบการเงินที่เราอ่านอยู่อาจไม่ถูกต้องก็ได้ ดังนั้นหากอยากรู้ว่างบการเงินถูกต้องตามควรหรือไม่ ต้องดูที่หน้ารายงานผู้สอบบัญชีประกอบ”

การเรียงลำดับวรรคในหน้ารายงานผู้สอบบัญชี

1) ความเห็น	<p>เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นว่างบการเงินนั้นเชื่อถือได้หรือไม่ (มีความเห็นทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ 1.ไม่มีเงื่อนไข 2.มีเงื่อนไข 3.ไม่ถูกต้อง 4.ไม่แสดงความเห็น) (คำอธิบายความเห็นแต่ละรูปแบบสรุปอยู่ด้านหลัง)</p> <p>- วรรคนี้สำคัญที่สุด ต้องอ่านเพราะเป็นความเห็นของผู้สอบบัญชีต่อบงการเงินดังกล่าว ว่าถูกต้องตามควรหรือไม่</p>
2) เกณฑ์ในการแสดงความเห็น	<p>เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีระบุว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานสอบบัญชี และผู้สอบบัญชีมีความเป็นอิสระตามมาตรฐานจรรยาบรรณรวมทั้งหลักฐานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นแล้ว</p> <p>- หากเป็นการแสดงความเห็นแบบ “ไม่มีเงื่อนไข” วรรคนี้อาจไม่ต้องอ่านก็ได้ เนื่องจากเป็น Wording ตามมาตรฐาน จะเหมือนกันทุกบริษัท แต่หากเป็นการแสดงความเห็นแบบอื่นคือ “มีเงื่อนไข” “ไม่ถูกต้อง” หรือ “ไม่แสดงความเห็น” ต้องอ่านวรรคนี้ เนื่องจากผู้สอบจะระบุถึงสาเหตุของการแสดงความเห็นในรูปแบบดังกล่าว</p>
3) ความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ถ้ามี)	<p>เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีแจ้งว่า กิจกรรมนี้อาจมีปัญหากำทำให้กิจการไม่สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ อาจเนื่องจากมีผลขาดทุนเป็นจำนวนมาก หรือมีหนี้สินจำนวนมาก ซึ่งวรรคนี้จะมีเพิ่มขึ้นมาเฉพาะสำหรับบริษัทที่มีปัญหาในเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง (บริษัทที่มีโอกาสเจ๊งนั่นเอง)</p> <p>- วรรคนี้ก็ต้องอ่านให้ละเอียดเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าบริษัทที่เราลงทุนมีวรรคนี้โผล่ขึ้นมา นั่นหมายความว่าบริษัทนี้อาจจะต้องถึงขั้นเลิกกิจการเลย และอาจไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้</p>

การเรียงลำดับวรรคในหน้ารายงานผู้สอบบัญชี

4) เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีแจ้งให้ผู้ใช้งบการเงินทราบว่าการเงินดังกล่าวมีเรื่องใดบ้างที่เป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบบัญชี รวมถึงวิธีการที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการตรวจสอบเรื่องสำคัญดังกล่าว

- วรรคนี้ต้องอ่าน เพื่อจะได้ทราบว่าการเงินดังกล่าวมีประเด็นอะไรที่มีความสำคัญบ้างในการตรวจสอบในมุมมองของผู้สอบบัญชี และจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจงบการเงินของกิจการมากยิ่งขึ้น

5) ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น (ถ้ามี)

เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีต้องการเน้นเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินอ่านเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในงบการเงินอยู่แล้วแต่ผู้สอบบัญชีต้องการเน้นเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงข้อมูลต่างๆที่มีความสำคัญ เช่น เรื่องคดีความฟ้องร้องที่มีนัยสำคัญ หรือเรื่องอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งวรรคดังกล่าวนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้

- วรรคนี้ต้องอ่าน เพื่อจะได้ทราบว่าการเงินดังกล่าวมีประเด็นอะไรที่ผู้สอบบัญชีต้องการเน้นในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินรับทราบข้อมูลดังกล่าว (ตัวอย่างเช่นกรณี GL ผู้สอบบัญชีก็เขียนวรรคนี้ขึ้นมาในงบ YE 2559 ก่อนแก้ไข แต่ไม่ค่อยมีใครสนใจอ่าน)

6) เรื่องอื่น (ถ้ามี)

เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีต้องการให้ข้อมูลผู้ใช้งบการเงินทราบถึงเรื่องอื่นๆ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนั้นยังไม่ได้ถูกแสดงอยู่ในงบการเงิน ซึ่งวรรคดังกล่าวนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้

- วรรคนี้ต้องอ่าน เพื่อจะได้ทราบว่า มีเรื่องอื่นๆอีกหรือไม่ที่นักลงทุนควรต้องทราบ นอกเหนือจากเรื่องราวที่อยู่ในงบการเงิน

การเรียงลำดับวรรคในหน้ารายงานผู้สอบบัญชี

7) ข้อมูลอื่น

เป็นวรรคที่ผู้สอบบัญชีแจ้งให้ผู้ใช้งบการเงินทราบว่าข้อมูลในรายงานประจำปี มีข้อมูลในส่วนใดที่ไม่ถูกต้องตรงกับข้อมูลของผู้สอบบัญชีมีหรือไม่

- วรรคนี้ต้องอ่าน เพื่อจะได้ทราบว่าข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทมีข้อมูลในส่วนใดที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ระวังเพิ่มเติมในการอ่านรายงานประจำปี

8) ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่อการเงิน

เป็นวรรคที่อธิบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหาร และ Audit Committee ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางการเงิน

- วรรคนี้อาจไม่ต้องอ่านก็ได้ เนื่องจากเป็น Wording ตามมาตรฐาน จะเหมือนกันทุกบริษัท

9) ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี ต่อการตรวจสอบงบการเงิน

เป็นวรรคที่อธิบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน

- วรรคนี้อาจไม่ต้องอ่านก็ได้ เนื่องจากเป็น Wording ตามมาตรฐาน จะเหมือนกันทุกบริษัท

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท แอควานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แอควานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 งบกำไรขาดทุนรวมและเฉพาะกิจการ งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการและงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท แอควานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท แอควานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

1) ความเห็น

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ใน ส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ งบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

--

2) เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม และในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อตอบสนอง
<p>การรับรู้รายได้</p> <p>รายได้ของกลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงเกี่ยวกับการบันทึกให้ถูกต้องภายใต้ระบบที่มีความซับซ้อนและมีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของราคารวมทั้งมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทมีความซับซ้อน</p> <p>นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้พิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> การบัญชีที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ใหม่และการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องในระหว่างปี การบันทึกบัญชีสำหรับสัญญาระยะยาว และ ระยะเวลาหรือรอบบัญชีในการรับรู้รายได้ <p>นโยบายการบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้ได้แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.17</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ รวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> ประเมินระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการออกแบบการควบคุม รวมถึงการทดสอบประสิทธิภาพของการควบคุมซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับรู้และบันทึกการการขาย นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบการควบคุมที่เป็นอัตโนมัติ และการควบคุมการถ่ายโอนข้อมูลระหว่างโปรแกรม การใช้งานในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเมินกระบวนการควบคุมภายในในการอนุมัติการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการ การเริ่มต้นของแผนงานใหม่ และการนำเข้าข้อมูลนั้นในระบบเรียกเก็บเงิน ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบกระบวนการควบคุมเรื่องการเข้าถึงข้อมูลและการจัดการการควบคุมการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในระบบดังกล่าว เลือกการการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของใบแจ้งหนี้ของลูกค้าและตรวจสอบตัวอย่างการลดยอดและการให้ส่วนลดในระบบเรียกเก็บเงิน รวมถึงตรวจสอบตัวอย่างการรับชำระเงินกลับไปยังใบแจ้งหนี้

4) เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อตอบสนอง
<p>การรับรู้ต้นทุนของสินทรัพย์และอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์</p> <p>เรื่องที่มีผลกระทบต่อมูลค่าตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ซึ่งได้พิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> • การตัดสินใจในการรับรู้ต้นทุนเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์หรือเป็นค่าใช้จ่าย • ระยะเวลาของการโอนจากสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างเป็นอาคารและอุปกรณ์ และ • การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการทบทวนอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในแต่ละปี <p>นโยบายการบัญชีสำหรับการรับรู้และการวัดมูลค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนและรายละเอียดได้แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.8, 3.10, 3.23 และข้อ 11, 15 ตามลำดับ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ รวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตรวจสอบการควบคุมภายในสำหรับระบบที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ใช้ในการรับรู้ต้นทุนของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ • ตรวจสอบรายละเอียดของต้นทุนของสินทรัพย์และวิธีการประเมินระยะเวลาของการโอนจากสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างเป็นอาคารและอุปกรณ์ • สอบทานเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการทบทวนความเหมาะสมของอายุการให้ประโยชน์ที่ใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

4) เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

ข้อพิพาททางการค้าและคดีความที่สำคัญ

กลุ่มบริษัทมีความที่อุกท้วงร้องทางกฎหมายและข้อพิพาททางภาษี ซึ่งทำให้ต้องไร้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตั้งประมาณการหนี้สิน

การที่กลุ่มบริษัทประกอบกิจการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งหาก กสทช. มีความเปลี่ยนแปลงและ/หรือเพิ่มเติมข้อบังคับในการประกอบกิจการ โทรคมนาคม อาจส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีข้อพิพาท ซึ่งอาจได้รับความเสียหายจากการจ่ายค่าชดเชยได้

นอกจากนั้น กลุ่มบริษัทมีการทำงานร่วมกับรัฐวิสาหกิจ เช่น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) จึงมีความเสี่ยงในการเกิดการขัดผลประโยชน์ระหว่างบริษัท

เหตุการณ์สำคัญ ข้อพิพาททางการค้าและคดีความที่สำคัญได้แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 38

วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ รวมถึง

- ออกแบบและทำการตรวจสอบเพื่อที่จะระบุคดีความและข้อเรียกร้องที่อาจจะทำให้เกิดความเสี่ยงที่มีสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัทรวมถึงวิธีการต่อไปนี้
 - สอบถามผู้บริหาร รวมถึงฝ่ายกฎหมายของกลุ่มบริษัทเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ข้อพิพาททางการค้าและคดีความที่สำคัญ
 - สอบทานรายงานการประชุมของผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและหนังสือที่ทำการติดต่อระหว่างกลุ่มบริษัทและที่ปรึกษาทางกฎหมายภายนอก
 - สอบทานค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบริการทางกฎหมาย
- ทิศทางการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของกลุ่มบริษัทดังต่อไปนี้
 - ทำความเข้าใจในกลุ่มบริษัทและสภาพแวดล้อมของกลุ่มบริษัทในเรื่องดังต่อไปนี้
 - กรอบของกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้สำหรับกลุ่มบริษัทและอุตสาหกรรมหรือภาคธุรกิจที่กลุ่มบริษัทประกอบธุรกิจอยู่ และ
 - วิธีการที่กลุ่มบริษัทจะปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายและข้อบังคับนั้น
 - สอบถามผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่า กลุ่มบริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับแล้วหรือไม่ และตรวจสอบจดหมายติดต่อกับผู้มีอำนาจทางกฎหมาย เช่น กสทช. (ถ้ามี)
- ขอให้ผู้บริหารออกหนังสือรับรองว่า คดีความและข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นหรือมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นทั้งหมดนั้นมีการพิจารณาผลกระทบเพื่อบันทึกบัญชีและเปิดเผยในการจัดทำงบการเงินเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

4) เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

เรื่องอื่น

งบการเงินรวมของบริษัท แอคควานซ์ อินโฟร เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แอคควานซ์ อินโฟร เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่น ซึ่งแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขตามรายงานลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559

6) เรื่องอื่น (ถ้ามี)

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี ซึ่งคาดว่า จะถูกจัดเตรียมให้ข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

ความเห็นของข้าพเจ้าต่อการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้า ไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น สาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัท

7) ข้อมูลอื่น

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

I
ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

8) ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องบการเงิน

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วยความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาดเนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งโลงเวียน การแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไมตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

9) ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี
ต่อการตรวจสอบงบการเงิน

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้น โดยผู้บริหาร
- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปร่วมว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควร
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้าได้รับพิจารณาข้อกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

9) ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี ต่อการตรวจสอบงบการเงิน

ตัวอย่างหน้ารายงานผู้สอบบัญชี (ตัวอย่าง ADVANC 2559)

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในซึ่งข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่อง que สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560

ดร. ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3356

บริษัท ดีลอยท์ ทัช โธมัทส ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด

9) ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี
ต่อการตรวจสอบงบการเงิน

โดยเพจ : *Invest Me*

สรุปประเภทความเห็นของผู้สอบบัญชีและความหมาย (วรรคความเห็น)

1) ไม่มีเงื่อนไข	หมายความว่าข้อมูลที่แสดงในงบการเงินถูกต้องตามสมควรแล้ว	หัวข้อวรรคความเห็น (วรรคแรกสุด) จะเขียนว่า “ความเห็น”
2) มีเงื่อนไข	หมายความว่าข้อมูลบางส่วนในงบการเงินที่ไม่ถูกต้องและข้อมูลที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวมีสาระสำคัญ หรือมีข้อมูลที่ผู้สอบบัญชีไม่สามารถหาหลักฐานการตรวจสอบบัญชีได้ และข้อมูลดังกล่าวนั้นมีสาระสำคัญ	หัวข้อวรรคความเห็น (วรรคแรกสุด) จะเขียนว่า “ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข”
3) ไม่ถูกต้อง	หมายความว่าข้อมูลในงบการเงินที่ไม่ถูกต้องและข้อมูลที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวมีสาระสำคัญอย่างร้ายแรงมาก	หัวข้อวรรคความเห็น (วรรคแรกสุด) จะเขียนว่า “ความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง”
4) ไม่แสดงความเห็น	หมายความว่าข้อมูลที่ผู้สอบบัญชีไม่สามารถหาหลักฐานการตรวจสอบบัญชีได้อย่างเพียงพอ และข้อมูลดังกล่าวนั้นมีสาระสำคัญอย่างร้ายแรงมาก	หัวข้อวรรคความเห็น (วรรคแรกสุด) จะเขียนว่า “การไม่แสดงความเห็น”

ตัวอย่างความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
เสนอ ผู้ถือหุ้นของบริษัท กขค จำกัด

I=

ความเห็น

แสดงว่าเป็นประเภทความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท กขค จำกัด (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท กขค จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ตัวอย่างความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบมีเงื่อนไข

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
เสนอ ผู้ถือหุ้นของบริษัท กขค จำกัด

I

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

แสดงว่าเป็นประเภทความเห็นแบบมีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท กขค จำกัด (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบของเรื่องที่กำลังกล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท กขค จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ตัวอย่างความเห็นของผู้สอบบัญชีว่างบการเงินไม่ถูกต้อง

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
เสนอ ผู้ถือหุ้นของบริษัท กขค จำกัด

ความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง แสดงว่าเป็นประเภทความเห็นแบบงบการเงินไม่ถูกต้อง

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท กขค จำกัด (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า เนื่องจากเรื่องที่กำลังกล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้องมีนัยสำคัญ งบการเงินข้างต้นนี้ไม่ได้แสดงฐานะการเงินของบริษัท กขค จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ตัวอย่างความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็น

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
เสนอ ผู้ถือหุ้นของบริษัท กขค จำกัด

การไม่แสดงความเห็น

แสดงว่าผู้สอบบัญชีไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ข้าพเจ้าได้รับการว่าจ้างให้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท กขค จำกัด (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.25x1 งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทได้ เนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวข้องไว้ในวรรคเกณฑ์ในการไม่แสดงความเห็นมีนัยสำคัญ ข้าพเจ้าไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน